

5-дәріс: Кітап басылымдарының жіктелуі: жанрлар, аудиториялар, нарық сегменттері

Кіріспе

Кітап нарығы әртүрлі жанрлар мен аудиторияларды қамтитын алуан түрлі және жан-жақты. Бұл дәрісте біз кітап нарығының жанр бойынша таралуын, әртүрлі басылымдардың мақсатты аудиториясын, тұтынушылардың қалауы мен нарықты сегментациялауды қарастырамыз.

1. Кітап нарығын жанрлар бойынша бөлу

1.1. Ғылыми әдебиеттер

- Анықтамасы: ғылыми әдебиеттерге ғылыми білім мен зерттеулерді жеткізуге бағытталған оқулықтар, монографиялар мен зерттеулер кіреді.

- Мақсатты аудитория: студенттер, ғалымдар, зерттеушілер, әр түрлі саладағы мамандар.

- Тенденциялар: STEM пәндеріне (ғылым, технология, инженерия және математика) және оқу материалдарының сандық форматтарына қызығушылықтың артуы.

1.2. Бұқаралық әдебиет

- Анықтама: бұқаралық әдебиет кең аудиторияға бағытталған романдар, әңгімелер сияқты көркем шығармаларды қамтиды.

- Мақсатты аудитория: жасөспірімдер мен ересек оқырмандарды қоса алғанда, кең аудитория.

- Трендтер: қиял, ғылыми фантастика және романс сияқты жанрлардың танымалдылығының артуы.

1.3. Әдебиетті оқу

- Анықтамасы: әдебиеттерді оқу Бос уақыт пен демалыс үшін танымал кітаптарды қамтиды.

- Мақсатты аудитория: ойын-сауық пен демалыс іздейтін барлық жастағы оқырмандар.

- Трендтер: әдебиетке қол жеткізу тәсілі ретінде электронды және аудиокітаптарға деген қызығушылықтың артуы.

2. Әр түрлі басылымдардың мақсатты аудиториясы

2.1. Мақсатты аудиторияны анықтау

- Бұл кім? Мақсатты аудитория-бұл белгілі бір басылымға арналған адамдар тобы.

- Факторлар: Жасы, жынысы, білімі, қызығушылықтары мен қажеттіліктері.

2.2. Мақсатты аудиторияның басылым мазмұнына әсері

- Мысалдар: мысалы, балаларға арналған әдебиеттерде жарқын иллюстрациялар мен қарапайым сюжеттер бар, ал ғылыми басылымдар күрделі терминология мен тәсілді қажет етеді.

3. Тұтынушылардың қалауы және нарықты сегментациялау

3.1. Тұтынушылардың қалауы

- Таңдау факторлары: оқырмандар жанрға, авторларға, шолулар мен ұсыныстарға негізделген кітаптарды таңдайды.

- Зерттеулер: тұрақты сауалнамалар мен зерттеулер оқырмандардың қызығушылықтары мен қалауларын анықтауға көмектеседі.

3.2. Нарықты сегменттеу

- Анықтама: нарықты сегменттеу Баспагерлер мен кітап таратушыларға өз аудиториясын жақсы түсінуге мүмкіндік береді.

- Сегменттеу критерийлері: жынысы, жасы, білім деңгейі, әлеуметтік мәртебесі және мүдделері.

Семинарда талқылауға арналған сұрақтар:

1. Кітап нарығының жанр бойынша таралуы қандай және қай басылымдар ең танымал?
2. Ғылыми әдебиеттің мақсатты аудиториясы қандай және оның ерекшеліктері қандай?
3. Бұқаралық әдебиеттің қай жанрлары қазір сұранысқа ие және неге?
4. Тұтынушылардың қалауындағы өзгерістер кітап нарығына қалай әсер етеді?
5. Нарықты сегменттеу баспагерлерге өз стратегияларын бейімдеуге қалай көмектеседі?
6. Кітап нарығын цифрландыру оқырмандардың қалауын қалай өзгертеді?

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі (Интернетте қол жетімді):

1. Павлов, И. Кітап нарығының жанрлары: ғылыми және бұқаралық әдебиет". Қол жетімді: <https://www.litres.ru>
2. Ковальчук, А. Мақсатты аудитория және кітап нарығын сегментациялау". Қол жетімді: <https://www.booksonline.com>
3. Федорова, Н. «Кітап нарығындағы тұтынушылардың қалауы". Қол жетімді: <https://www.ekaterinburg.ru>
4. Иванов, П. "XXI ғасырдағы кітап нарығының тенденциялары". Қол жетімді: <https://www.elibrary.ru>
5. Ғылыми Электронды кітапхана eLIBRARY.RU - "Кітап нарығын Сегментациялау және оның маңызы". Қол жетімді: <https://www.elibrary.ru>